

за себѣ си, или при сходни обстоятелства, да могатъ да ги даждѣ една на друга въ замѣна. По тоя начинъ малкитѣ държавици сж имали честѣта да бждѣтъ дрѣбни пари, съ които сж си доплащали овѣзи велики държави помежду си. Г-нъ М. С. Пирочанецъ, говорейки въ неговата споменѣта брошура, какъ Руссия като мащеха е постѣпила съ Сърбия и на Свѣто-Стефанский и на Берлинский договори, продължава така: „Сърбия би останала само съ ползитѣ, които Русситѣ и опрѣдѣлиха, ако Австрия нѣмаше интересъ на Берлинския конгресъ колкото се можеше по-вече да откъсне отъ България, за която тогава мислеше че ще бжде русска“¹⁾. Слѣдъ туй, малко по-нататкъкъ слѣдва нѣщо, пакъ подобно на това. „И до сега, казва, е ставало, а и въ бждѣще по всѣка вѣроятность ще става сжщото, щото по нѣкога Хабсбургската Монархия да ни взима подъ защита, когато наченатъ русситѣ прѣмъво да ни натискатъ, както Руссия ни помогна да се отървемъ отъ Турцитѣ, и както би ни защищавала и утрѣ, когато Австрия би се опитала да ни завладѣе безъ нѣкоя печала за Руссия“²⁾. Английския пѣкъ консулъ Ходжесъ, който, бидейки едно врѣме единичния чуждестранецъ консулъ въ Сърбия, е съумѣлъ твърдѣ да се доближи до князя Милоша, та е могѣлъ да знае неговитѣ възглѣди върху тѣзи нѣща, въ единъ свой рапортъ, който е далъ на своето правителство, казва между друго и слѣдующето: „Азъ имамъ причини да вѣрвамъ, че князь Милошъ твърдѣ силно подозрѣва, какво князь Метернихъ и графъ Неселроде напълно се съгласяватъ въ своята политика спрѣмо Сърбия, и се бои, че Руссия, въ случай на война, ще отстъпи Сърбия и Босна на Австрия, само тѣзи послѣдната да затвори очитѣ си спрѣмо онова което Руссия би правила на друга страна“³⁾. За съжаление не се е излъгалъ; слѣдъ 40 години това се сбднѣло.

Спрѣмо това, Шаръ-Планинеца е въ пълното си право като казва: „Австрия и Руссия малко ги е еня за независимата домашна политика на Балканскитѣ държави“⁴⁾. Защото умѣстността на това твърдение, което е трѣбвало да потече слѣдъ дълго и сериозно наблюдаване и изучване

1). М. С. Пирочанецъ, стр. 47.

2). М. С. Пирочанецъ, стр. 53.

3). XVII. Памятникъ на Сърбската Кралевска Академия на Наукитѣ, Единъ консулски рапортъ за Сърбия отъ 1837 г стр. 53.

4) Шаръ-Планинецъ, грѣцки мисли за етнографията на Балканския Полуостров, „Отечество“ св. 104 стр. 606.